

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Sądecki Urząd Pracy w Nowym Sączu

Monitoring zawodów
deficytowych i nadwyżkowych
w mieście Nowym Sączu w 2015 roku

Nowy Sącz, kwiecień 2016r.

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy	9
3. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	20
4. Analiza rynku edukacyjnego	24
5. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw	31
6. Prognoza lokalnego rynku pracy na rok 2016	37
7. Podsumowanie.....	42
8. Informacja sygnałna	43

1. Wstęp

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz powiatu w zakresie prowadzenia polityki rynku pracy zgodnie z zapisem ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz.U. z 2015r.Nr 149 z późn. zmianami).

W roku 2015 została wprowadzona „*Nowa metodologia prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy*”. Metodologię tą opracował Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych z Łodzi na zlecenie Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej oraz Centrum Rozwoju i Zasobów Ludzkich¹.

Monitoring zawodów, podobnie jak dotychczas, prowadzony jest na trzech poziomach terytorialnych, tj.: powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Niemniej jednak wprowadzono szereg nowych rozwiązań metodologicznych, do których zaliczyć należy przede wszystkim: zmianę w zakresie sposobu definiowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych, zakresu wykorzystywanych źródeł danych, oraz sposobu prezentacji wyników monitoringu.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków oraz prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Celem prowadzenia **monitoringu zawodów deficytowych** jest przede wszystkim:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym,

¹ „Ostateczna wersja metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”, www.instytut.inse.pl/monitoring/Metodologia.pdf

- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy,
- korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Metodologia prowadzenia monitoringu określa podstawowe pojęcia, mierniki oraz wzory występujące w opracowaniu.

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, długotrwale bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych odbywa się poprzez łączone zastosowanie trzech wskaźników:

- dostępności ofert pracy,
- długotrwałego bezrobocia,
- płynności bezrobotnych.

Tab. 1 Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych – wskaźniki do monitoringu.

zawody	wskaźnik dostępności oferty pracy B/O_t^k	wskaźnik długotrwałego bezrobocia WDB_t^k	wskaźnik płynności bezrobotnych WPB_t^k
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości ²	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Nowe założenia powodują, że tylko nieznaczna część zawodów (ok. 10 - 15%) przynależy do zawodów deficytowych, zrównoważonych lub nadwyżkowych. Pozostałe zawody mają status nieokreślony. Do 2014r. stosowany był tylko jeden wskaźnik – intensywności nadwyżki do deficytu (liczony jako iloraz liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w danym zawodzie, w badanym okresie i liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w badanym okresie), a każdy z zawodów przypisany był do jednej z trzech wyżej wymienionych grup.

² **Me** - Mediana (wartość środkowa – 50% obserwacji ma wartość mniejszą, a 50% wartość większą).

Zakres tematyczny monitoringu dotyczy zawodów i specjalności określonych w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz.U. z 2014 r., poz. 1145).

Podstawowym źródłem informacji odnośnie osób bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i specjalności są dane gromadzone w systemie Syriusz przez powiatowe urzędy pracy. W celu pełniejszej analizy lokalnego rynku pracy dodane zostały dwa nowe źródła danych tj. badanie ofert pracy publikowanych w Internecie (realizowane przez WUP) oraz prowadzone przez PUP badanie ankietowe lokalnych pracodawców. Dodatkowo na poziomie lokalnym wykorzystywane są dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN o absolwentach i uczniach szkół ponadgimnazjalnych.

Poniżej zostaną opisane definicje stosowanych w monitoringu wskaźników:

1) Wskaźnik dostępności ofert pracy

$$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$$

gdzie:

$\bar{B}_t^k$ - to średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

$\bar{O}_t^k$ - to średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t.

Wskaźnik liczony jest jako iloraz średniomiesięcznej liczby osób bezrobotnych w danej grupie zawodów w badanym okresie i średniomiesięcznej liczby wolnych miejsc pracy dostępnych w PUP i Internecie w danej grupie zawodów w badanym okresie.

Miernik informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność ofert jest niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę osób bezrobotnych przypadających na jedną ofertę pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie

zatrudnienia w grupie zawodów k. Wskaźnik przyjmuje wartości z przedziału od zera do nieskończoności.

Wskaźnik = 0 – brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa.

Wskaźnik < 1 – przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k.

Wskaźnik > 1 – dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k.

Brak wartości – oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a cecha k jest maksymalnie nadwyżkowa.

2) Wskaźnik długotrwałego bezrobocia

$$WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$$

gdzie:

DB_t^k - to liczba długotrwanie bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t.

B_t^k - to liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t.

Wartość miernika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią długotrwanie bezrobotni. Im większa wartość miernika tym więcej długotrwanie bezrobotnych w danej grupie elementarnej zawodów. Przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwanie nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów k jest długotrwanie bezrobotnym).

3) Wskaźnik płynności bezrobotnych

$$WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$$

gdzie:

OB_t^k - to odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

NB_t^k - to napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

Wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

Wskaźnik < 1 – napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

Wskaźnik $= 1$ – odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.

Wskaźnik > 1 – odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k.

Brak wartości – napływ jest równy zeru.

Począwszy od 2015r. w ramach monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie dostępne są informacje sygnałne za I i II półrocze danego roku, które zawierają listy zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Informacje te generowane są automatycznie, a następnie publikowane w ogólnopolskim serwisie www.mz.praca.gov.pl. Dodatkowo przygotowywane są raporty roczne, które zawierają część opisową oraz roczne rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Terminy publikowania informacji sygnałnych:

- koniec sierpnia – informacja sygnałna za I półrocze danego roku kalendarzowego,
- koniec lutego – informacja sygnałna za II półrocze minionego roku kalendarzowego.

Terminy publikowania raportów rocznych:

- marzec – raporty powiatowe,
- czerwiec – raporty wojewódzkie oraz raport krajowy.

2. Analiza lokalnego rynku pracy

Sądecki Urząd Pracy obejmuje swoim działaniem wyłącznie teren miasta Nowego Sącza. **Stopa bezrobocia** na koniec grudnia 2015 roku wynosiła **7,8%** i była niższa od stopy w województwie małopolskim (8,4%) oraz w kraju (9,8%). W końcu badanego roku w Sądeckim Urzędzie Pracy zarejestrowane były ogółem **3463 osoby bezrobotne**, w porównaniu do danych z końca grudnia 2014r. liczba bezrobotnych **zmniejszyła się o 524**.

W trakcie 2015 roku w Sądeckim Urzędzie Pracy **zarejestrowano 5538** osób bezrobotnych, a **wyrejestrowano 6062** osoby, co jak wspomniano wcześniej spowodowało spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w Sądeckim Urzędzie Pracy.

Większość rejestrujących się w 2015r. stanowiły osoby poprzednio pracujące (84,7%), ale nadal wysoki udział, bo 15,3% stanowiły osoby, które dotychczas nie pracowały. Należy zauważyć, że wysoki udział w strukturze osób, które zarejestrowały się w omawianym okresie zajmowały osoby do 30 roku życia (47,5%) oraz długotrwale bezrobotne (35,7%).

W strukturze osób zarejestrowanych w 2015 roku zanotowano wysoki udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (w rozumieniu art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia). Charakterystycznym jest również to, że znaczna część osób należała do kilku kategorii równocześnie, np. oprócz tego, że osoba była powyżej 50 roku życia, to dodatkowo była długotrwale bezrobotna, niepełnosprawna, czy korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej.

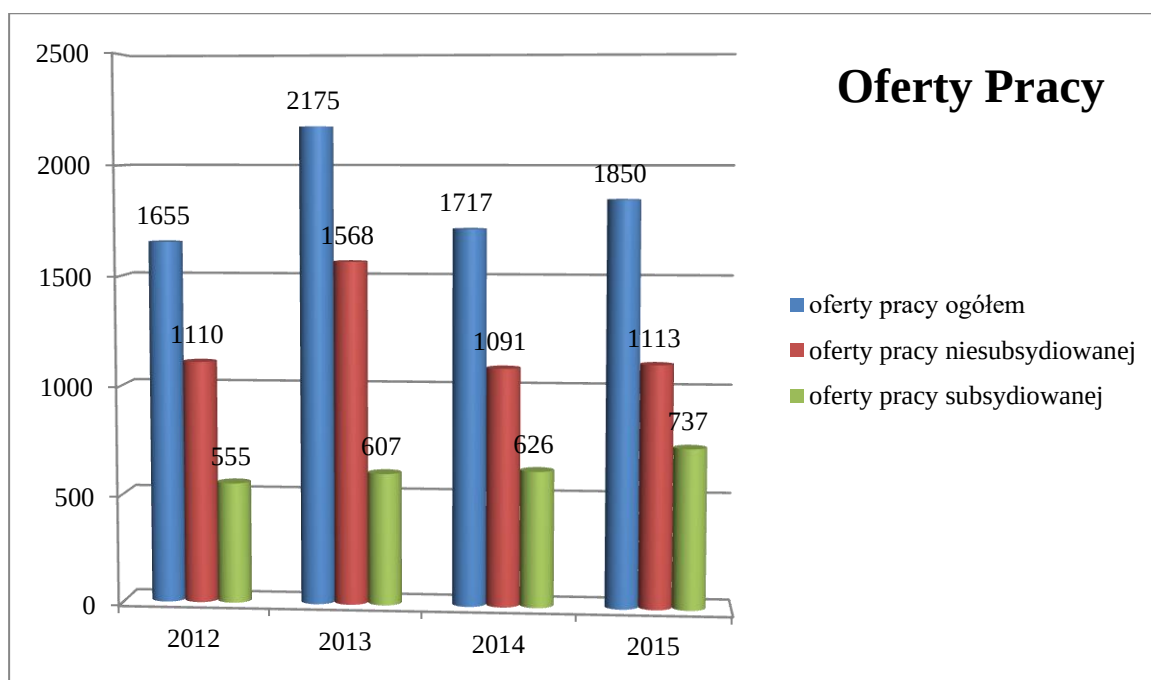
Tab. 2 Kształtowanie się liczby wybranych grup bezrobotnych w okresie od grudnia 2013r. do grudnia 2015r.

Stan na dzień:	Długotrwale bezrobotni	Do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Bez kwalifikacji zawodowych	Bez doświadczenia zawodowego	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	Niepełnosprawni	Ogółem
31.12.2013	2435	843	1044	1239	1102	592	368	4833
	50,4 %	17,4 %	21,6 %	25,6 %	22,8 %	12,2 %	7,6 %	
31.12.2014	2245	614	940	962	834	561	346	3987
	56,3 %	15,4 %	23,6 %	24,1 %	20,2 %	14,1 %	8,7 %	
31.12.2015	1816	463	902	901	668	493	295	3463
	52,4 %	13,4 %	26,0 %	26,0 %	19,3 %	14,2 %	8,5 %	

Najliczniejszą grupę osób w strukturze bezrobotnych stanowiły osoby **długotrwale bezrobotne**. Ich udział wg stanu na dzień 31.12.2015r. wynosił 52,4% i uległ zmniejszeniu w stosunku do poprzedniego roku o 3,9 pkt proc (spadek o 429 osób). W stosunku do poprzedniego roku w strukturze bezrobotnych nastąpił spadek udziału osób **młodych do 25** roku życia (o 2,0 pkt proc. – 151 osób) oraz spadek liczby osób **powyżej 50 roku życia** (38 osób) przy jednoczesnym wzroście ich udziału (o 2,4 pkt proc.). Taka tendencja utrzymuje się już kolejny rok. Dostrzegalnym problemem lokalnego rynku pracy był brak kwalifikacji zawodowych. Udział osób **nieposiadających kwalifikacji zawodowych** wśród zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się na przestrzeni 2015r. o 1,9 pkt proc. z 24,1% do 26,0% przy jednoczesnym spadku liczby osób w tej kategorii o 61 osób. Niewielki wzrost odsetka w strukturze bezrobotnych nastąpił w kategorii **kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka**. Jest to grupa, której udział sukcesywnie wzrasta. Równocześnie odnotowano spadek udziału osób bez doświadczenia zawodowego – o 0,9 pkt proc. (166 osób - zauważalna tendencja spadkowa) oraz osób niepełnosprawnych – o 0,2 pkt proc. – 51 osób. W świetle danych, co 12 osoba w bazie bezrobotnych SUP legitymowała się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.

W odniesieniu do liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych należy również przeanalizować **ilość zgłoszonych wolnych miejsc pracy**. W 2015 roku Sąddecki Urząd Pracy dysponował **1850** ofertami pracy. Oznacza to **wzrost liczby ofert o 133 względem 2014 roku**, ale wciąż wynik niższy o 325 ofert w stosunku do 2013 roku. Należy jednak zauważyć, że w 2013 roku w Nowym Sączu otwarta została Galeria Handlowa, co przełożyło się na zwiększoną liczbę nowych miejsc pracy. W 2015 roku nie była prowadzona w mieście Nowym Sączu żadna większa inwestycja gospodarcza, powodująca pojawienie się skokowego wzrostu miejsc pracy. Zaistniały w bieżącym roku wzrost należy określić jako stopniowy i odczytywać pozytywnie. **Ofert pracy niesubsydiowanej** realizowano łącznie **1113** (60,2% ogółu). Ich liczba w porównaniu do roku 2014 zwiększyła się o 2%. Większy wzrost, wynoszący 18 %, odnotowano w przypadku **ofert pracy subsydiowanej**, których w dyspozycji urzędu w 2015 roku było łącznie **737**.

Tab. 3 Porównanie liczby ofert realizowanych przez SUP w latach 2013 -2015.

W 2015 roku pracę podjęło ogółem **3361** osób bezrobotnych zarejestrowanych w SUP, tj. o 36 osób mniej niż w roku 2014. Najwyższy udział w strukturze podjęć pracy stanowiły podjęcia pracy niesubsydiowanej (2443). Liczba podjęć pracy ze skierowania SUP wynosiła ogółem 1346 (dotyczy pracy subsydiowanej oraz niesubsydiowanej).

2.1 Analiza osób bezrobotnych, wskaźników obliczeniowych oraz ofert pracy według elementarnych grup zawodów.

Dokonując analizy osób bezrobotnych i wolnych miejsc pracy według elementarnych grup zawodów na wstępie należy wskazać na źródło informacji o strukturze bezrobotnych oraz wolnych miejsc pracy. Były to dane zamieszczone w ogólnopolskim serwisie internetowym www.mz.praca.gov.pl. Do przygotowania zamieszczonych tam zestawień posłużyły dane z systemu Syriusz oraz przygotowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie dane o liczbie ofert pracy zamieszczanych w Internecie³

³ Badaniem objęte są oferty pracy dostępne na portalu Zielona Linia (zielonalinia.gov.pl). Dane z każdego poniedziałku i środy kwietnia oraz października danego roku gromadzone są w ogólnopolskim systemie WUP Viator. Zweryfikowane przez WUP ogłoszenia automatycznie uogólniane są dla I i II półrocza danego roku.

Analiza liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w SUP

Do analizy posłużyły dwie tabele zawierające dane dotyczące liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w poszczególnych elementarnych grupach zawodów w końcu badanego okresu, czyli 31.12.2015 roku oraz tabela napływu osób bezrobotnych w poszczególnych grupach zawodowych w trakcie 2015 roku.

Tab. 4 Grupy zawodów, w których zarejestrowana była największa liczba bezrobotnych na koniec 2015 r.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych - stan na koniec 2015 roku
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	319
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	123
5120	Kucharze	121
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	112
3115	Technicy mechanicy	71
7222	Ślusarze i pokrewni	71
3112	Technicy budownictwa	69
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	68
7112	Murarze i pokrewni	67
5141	Fryzjerzy	63
2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	61
7412	Elektromechanicy i elektrycy	58
4110	Pracownicy obsługi biurowej	53
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	50
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	46
2631	Ekonomiści	45
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	44
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	44
3220	Dietetycy i żywieniowcy	44
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	43

Tab. 5 Grupy zawodów, w których liczba rejestrujących się bezrobotnych (napływ) w trakcie 2015 roku była największa.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (napływ) w badanym okresie
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	320
5120	Kucharze	169
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	139
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	131
2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	110
7112	Murarze i pokrewni	94
3115	Technicy mechanicy	92

7222	Ślusarze i pokrewni	91
7412	Elektromechanicy i elektrycy	86
3112	Technicy budownictwa	84
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	78
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	77
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	72
5141	Fryzjerzy	69
2631	Ekonomiści	60
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	58
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	55
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	55
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	50
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	45

Analizując dane dotyczące liczby zarejestrowanych w końcu 2015 roku osób bezrobotnych jak również napływu bezrobotnych w ciągu badanego okresu można zauważyć, że w obu zestawieniach na pierwszym miejscu znalazła się elementarna grupa zawodowa *sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)*. Drugą najbardziej liczną pod względem ogólnej liczby osób bezrobotnych oraz trzecią pod względem napływu grupą zawodów był *średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych*. W dalszej kolejności znalazła się grupa zawodowa *kucharze*. Powyżej 100 osób bezrobotnych zarejestrowanych w końcu badanego okresu znalazło się ponadto w jednej jeszcze do grupie zawodowej - *mechanicy pojazdów samochodowych*. W przypadku napływu górną granicę 100 osób bezrobotnych zarejestrowanych w przeciągu roku przekroczyła ponadto grupa zawodowa *nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)*.

Analiza podstawowych wskaźników badania

Wskaźnik dostępności ofert

W tabelach poniżej przedstawiono elementarne grupy zawodów, w których wystąpił najwyższy oraz najniższy wskaźnik dostępności ofert. Wartość wskaźnika informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność oferty była niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy.

Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w danej grupie zawodów.

Tab. 6 Elementarne grupy zawodów o najwyższym wskaźniku dostępności ofert w 2015 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	wartość wskaźnika
3220	Dietetycy i żywieniowcy	526,00
7213	Blacharze	305,00
2413	Analitycy finansowi	265,00
3112	Technicy budownictwa	265,00
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	167,50
2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	163,00
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	156,50
3115	Technicy mechanicy	130,86
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	127,00
2165	Kartografowie i geodeci	103,00
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	76,50
2299	Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani	76,00
2342	Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	60,67
7112	Murarze i pokrewni	58,00
2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	57,86
5321	Pomocniczy personel medyczny	57,00
3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	49,20
3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	49,00
2634	Psycholodzy i pokrewni	48,33
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	47,37

Tab. 7 Elementarne grupy zawodów o najniższym wskaźniku dostępności ofert. W tabeli nie uwzględniono grup zawodów, dla których wartość wskaźnika wyniosła 0.

Kod	Elementarne grupy zawodów	wartość wskaźnika
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	0,11
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	0,12
4227	Ankieterzy	0,15
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	0,25
7212	Spawacze i pokrewni	0,33
8153	Operatorzy maszyn do szycia	0,35
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	0,50
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0,50
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0,56
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	0,58
7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	0,75
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0,76
7125	Szklarze	0,84

8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	0,92
8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,96
7132	Lakiernicy	0,99
7534	Tapicerzy i pokrewni	1,00
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	1,00
2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	1,00
3511	Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	1,00
4323	Pracownicy do spraw transportu	1,08

Najwyższa wartość wskaźnika, a co za tym idzie niska dostępność do ofert pracy dotyczyła przede wszystkim grup zawodów takich jak: *dietetycy i żywieniowcy, blacharze, analitycy finansowi, technicy budownictwa, specjaliści do spraw administracji i rozwoju oraz pozostałe grupy z tabeli 6.*

Odwrotna sytuacja miała miejsce w przypadku elementarnych grup zawodowych takich jak np. *pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food, ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna, ankieterzy oraz pozostałe grupy z tabeli 7.* Dla osób bezrobotnych reprezentujących te grupy zawodów dostępność ofert była wysoka.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia

Wartość wskaźnika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Im większa wartość miernika tym więcej było długotrwale bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Miernik przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów k jest długotrwale bezrobotnym).

Tab. 8 Grupy zawodów, dla których odnotowano najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia w 2015r. (z wyłączeniem grup zawodowych, gdzie wskaźnik osiągnął wynik max.)

Kod	Elementarne grupy zawodów	wskaźnik długotrwałego bezrobocia
7115	Cieśle i stolarze budowlani	92,86
7323	Introligatorzy i pokrewni	85,71
5321	Pomocniczy personel medyczny	83,33
3313	Księgowi	81,82
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	80,00

7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	75,00
4120	Sekretarki (ogólne)	75,00
3111	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	75,00
7537	Kaletnicy, rymarze i pokrewni	75,00
8343	Maszyści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	75,00
2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	75,00
8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	75,00
3113	Technicy elektrycy	73,33
4221	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	72,22
3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	71,43
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	70,59
8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	70,00
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	69,23
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	69,23
2633	Filozofowie, historycy i politolodzy	69,23

W 2015 roku najwyższa wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia osiągnięta została w elementarnej grupie zawodów *cieśle i stolarze budowlani*, gdzie wyniosła 92,86%.

Wskaźnik płynności bezrobotnych

Wartość tego wskaźnika ukazuje kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Przyjmuje się, że wartość wskaźnika < 1 oznacza, że napływ przewyższa odpływ, co przekłada się na wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów. Jeśli wskaźnik $= 1$, to odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w analizowanej grupie zawodów nie ulega zmianie. Wartość wskaźnika > 1 wskazuje, że odpływ przewyższa napływ, co przekłada się na spadek bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów.

Tab. 9 Grupy zawodów, w których wartość wskaźnika płynności bezrobotnych 2015r. była najniższa (nie uwzględniono wyników rzędu 0, oznaczających braku napływu).

Kod	Elementarne grupy zawodów	wskaźnika płynności bezrobotnych
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	0,25
2111	Fizycy i astronomowie	0,33
2291	Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	0,33
3322	Przedstawiciele handlowi	0,47
2355	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	0,50
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,50
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	0,50

4323	Pracownicy do spraw transportu	0,50
7113	Robotnicy obróbki kamienia	0,50
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,50
4214	Windykatorzy i pokrewni	0,50
3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	0,50
7124	Monterzy izolacji	0,50
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	0,60
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,60
6113	Ogrodnicy	0,63
8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	0,67
5311	Opiekunowie dziecięcy	0,67
9412	Pomoce kuchenne	0,67
8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	0,67

Tab. 10 Grupy zawodów, w których wartość wskaźnika płynności bezrobotnych w 2015r. była najwyższa.

Kod	Elementarne grupy zawodów	wskaźnika płynności bezrobotnych
3214	Technicy medyczni i dentystyczni	4,00
3251	Asystenci dentystyczni	4,00
3321	Agenci ubezpieczeniowi	4,00
6111	Rolnicy upraw polowych	4,00
3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	3,00
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	3,00
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	3,00
1412	Kierownicy w gastronomii	2,00
2162	Architekci krajobrazu	2,00
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	2,00
2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	2,00
2621	Archiwiści i muzealnicy	2,00
2642	Dziennikarze	2,00
2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	2,00
3123	Mistrzowie produkcji w budownictwie	2,00
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	2,00
3359	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
3514	Technicy sieci internetowych	2,00
4223	Operatorzy centrali telefonicznych	2,00
4224	Recepcjoniści hotelowi	2,00

W 2015 roku najniższa płynność osób bezrobotnych dotyczyła elementarnych grup zawodowych takich jak: *dyrektorzy generalni i zarządzający, fizycy i astronomowie, specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska.*

Największa płynność, a co za tym idzie spadek bezrobotnych wystąpił w grupach takich jak m.in. *technicy medyczni i dentystyczni, asystenci dentystyczni, agenci ubezpieczeniowi, rolnicy upraw polowych*.

Oferty Pracy

Do opracowania posłużyły dane z dwóch źródeł publikacji ofert. Pierwszym były oferty pracy składane w przeciągu 2015 roku do Sądeckiego Urzędu Pracy i zarejestrowane w systemie Syriusz, drugim oferty publikowane w Internecie. W tym przypadku badaniem objęte zostały oferty pracy dostępne na portalu Zielona Linia (zielonalinia.gov.pl). Dane z każdego poniedziałku i środy kwietnia oraz października badanego roku zgromadzono w ogólnopolskim systemie WUP Viator. Zweryfikowane przez WUP ogłoszenia automatycznie uogólniono dla I i II półrocza danego roku.

Tab. 11 Grupy zawodów, w których w 2015r. liczba zgłoszonych ofert do PUP była największa.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba ofert pracy wg danych PUP
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	210
4321	Magazynierzy i pokrewni	160
8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	154
4110	Pracownicy obsługi biurowej	88
3412	Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	75
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	75
7222	Ślusarze i pokrewni	64
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	61
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	57
7125	Szklarze	56
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	53
5120	Kucharze	52
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	52
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	46
8153	Operatorzy maszyn do szycia	46
3322	Przedstawiciele handlowi	45
5153	Gospodarze budynków	44
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	44
7115	Cieśle i stolarze budowlani	42
2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	38

Tab. 12 Grupy zawodów, w których w 2015r. liczba ofert ogłoszonych w Internecie była największa.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba ofert pracy wg danych z Internetu
3322	Przedstawiciele handlowi	32
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	17
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	15
2432	Specjaliści do spraw public relations	15
2642	Dziennikarze	15
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	15
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	12
2166	Projektanci grafiki i multimediiów	12
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	2
2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	2
3323	Zaopatrzeniowcy	2
4321	Magazynierzy i pokrewni	1
4110	Pracownicy obsługi biurowej	1
2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	1
3313	Księgowi	1
4120	Sekretarki (ogólne)	1
2514	Programiści aplikacji	1
3331	Spedytorzy i pokrewni	1
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	1
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	1

Porównując oferty pracy zgłoszone w 2015 roku do SUP oraz publikowane w Internecie najbardziej zastanawia kwestia braku publikacji na portalach rekrutacyjnych ofert dla grupy zawodowej *sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)*, które dominowały wśród ofert zgłoszonych do urzędu. Z badania wynika, że pracodawcy najczęściej poszukiwali drogą Internetową *przedstawicieli handlowych* oraz blisko spokrewnionych z tą grupą zawodową *specjalistów do spraw sprzedaży*. Oferty pracy dotyczące tych grup zawodów również były zgłaszane do SUP, jednak ich udział w ogólnej liczbie ofert nie był wiodący.

3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

3.1. Zawody deficytowe i maksymalnie deficytowe

Nowa metodologia prowadzonych badań zmieniła sposób definiowania **zawodów deficytowych**. Na potrzeby opracowania rankingu zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym. Są to zawody, na które istnieje na rynku pracy **wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie**. Żeby dany zawód zakwalifikować do deficytu muszą zostać spełnione wszystkie trzy warunki.

zawody	wskaźnik dostępności oferty pracy B/O_t^k	wskaźnik długotrwałego bezrobocia WDB_t^k	wskaźnik płynności bezrobotnych WPB_t^k
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	WPB_t^k lub brak wartości

Metodologia wprowadza również **zawody maksymalnie deficytowe**. Są to zawody, w których nie odnotowano bezrobotnych czyli wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi 0. W mieście Nowym Sączu w 2015 roku odnotowano 3 elementarne grupy zawodów maksymalnie deficytowych oraz 8 elementarnych grup zawodów deficytowych.

Dane te przedstawiają dwie poniższe tabele.

Tab. 13 Tabela elementarnych grup zawodów maksymalnie deficytowych w mieście Nowym Sączu w 2015r.

MAKSYMALNY DEFICYT				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2432	Specjaliści do spraw public relations	1	100,00	0,00
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	1	71,43	42,86
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	0	0,00	0,00

Tab. 14 Tabela elementarnych grup zawodów deficytowych w mieście Nowym Sączu w 2015 roku.

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	B_t^k	O_t^k	B/O_t^k	WDB_t^k	WPB_t^k	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (%)
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	0,58	5,42	0,11	-	-	6,15	6,15
4227	Ankieterzy	0,25	1,67	0,15	-	1,00	0,00	0,00
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	0,67	4,33	0,15	-	2,00	0,00	0,00
7212	Spawacze i pokrewni	4,42	12,08	0,37	33,33	1,33	10,81	8,11
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0,75	1,33	0,56	-	1,00	0,00	0,00
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	0,33	0,42	0,80	-	1,00	60,00	60,00
7125	Szklarze	4,50	5,33	0,84	20,00	1,18	12,50	12,50
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	3,58	4,00	0,90	0,00	1,11	10,42	4,17

B_t^k - średniomiesięczna liczba bezrobotnych

O_t^k - średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy

B/O_t^k - wskaźnik dostępności oferty pracy

WDB_t^k - wskaźnik długotrwałego bezrobocia

WPB_t^k - wskaźnik płynności bezrobotnych

3.2. Zawody zrównoważone

Do zawodów zrównoważonych zalicza się takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

zawody	wskaźnik dostępności oferty pracy B/O_t^k	wskaźnik długotrwałego bezrobocia WDB_t^k	wskaźnik płynności bezrobotnych WPB_t^k
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości

W mieście Nowym Sączu w 2015 roku odnotowano **2 elementarne grupy zawodów zrównoważonych**.

Tab. 15 Tabela elementarnych grup zawodów zrównoważonych w mieście Nowym Sączu w 2015 roku.

RÓWNOWAGA						
Kod	Elementarna grupa zawodów	B_t^k	O_t^k	B/O_t^k	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	0,50	0,50	1,00	0,00	0,00
7132	Lakiernicy	16,42	15,33	1,07	18,75	6,25

3.3. Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe według metodologii prowadzonych badań to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, długotrwałe bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

zawody	wskaźnik dostępności oferty pracy B/O_t^k	wskaźnik długotrwałego bezrobocia WDB_t^k	wskaźnik płynności bezrobotnych WPB_t^k
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Metodologia wprowadza również **zawody maksymalnie nadwyżkowe**, czyli takie dla których nie było żadnych ofert pracy. W takim przypadku wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje żadnych wartości (dzielenie przez zero).

W mieście Nowym Sączu w 2015 roku odnotowano 7 elementarnych grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych oraz 10 elementarnych grup zawodów nadwyżkowych.

Tab. 16 Tabela elementarnych grup zawodów maksymalnie nadwyżkowych w mieście Nowym Sączu w 2015r.

MAKSYMALNA NADWYŻKA		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	6
6113	Ogrodnicy	5
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	4
8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	3
9334	Układacze towarów na półkach	3
7317	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	2
7116	Robotnicy budowy dróg	1

Tab. 17 Tabela elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w mieście Nowym Sączu w 2015roku.

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	B_t^k	O_t^k	B/O_t^k	WDB_t^k	WPB_t^k	Odsetek ofert subsydiowanych	Odsetek wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (%)
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	5,50	0,08	66,00	57,14	0,25	0,00	0,00
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	12,67	0,58	21,71	53,85	0,88	71,43	14,29
2151	Inżynierowie elektrycy	2,25	0,17	13,50	100,00	0,80	0,00	0,00
5311	Opiekunowie dziecięcy	2,25	0,17	13,50	66,67	0,67	100,00	50,00
8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	2,08	0,17	12,50	66,67	0,50	0,00	0,00
2355	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	2,50	0,25	10,00	66,67	0,50	33,33	33,33
7323	Intralogarzy i pokrewni	6,67	0,75	8,89	83,33	0,86	44,44	22,22
3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	6,08	0,92	6,64	71,43	0,75	54,55	36,36
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	11,92	1,92	6,22	58,33	0,81	0,00	0,00
9412	Pomoce kuchenne	14,83	3,92	3,79	58,82	0,76	55,32	34,04

Analizując poszczególne elementarne grupy zawodów przypisane do nadwyżki, deficytu lub równowagi na lokalnym rynku pracy można zauważyć, że nowa metodologia

mimo większego uszczegółowienia prowadzonych badań nie pokrywa się z wnioskami wynikającymi z obserwacji rynku pracy.

Niektóre z zawodów, wedle przyjętej metodologii, zakwalifikowane zostały jako deficytowe (dotyczy to przede wszystkim zawodów do wykonywania których nie są wymagane szczególne uprawnienia i kwalifikacje jak np. *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani, ankieterzy, pracownicy wykonujący dorywcze prace proste*), należy jednak zauważyć, że prace taką mogą wykonywać i często podejmują osoby bez specjalistycznego przygotowania, deklarujące chęci do pracy. W zawodach takich nie są kształceni uczniowie, a nawet nie odbywają się kursy specjalistyczne. Zestawianie ich w kategoriach deficytu lub maksymalnego deficytu na lokalnym rynku pracy nie wydaje się uzasadnione. Wartym odnotowania jest również fakt, że w tabeli brakuje zawodów, w których deficyty zgłaszają pracodawcy np. poprzez liczbę niezrealizowanych miejsc pracy lub badanie kwestionariuszowe.

Z racji, że jest to pierwsze badanie przy użyciu nowej metodologii należy się spodziewać, że wszelkie uwagi względem prowadzonych badań zostaną zebrane przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a sama metodologia będzie usprawniana.

4. Analiza rynku edukacyjnego

Analiza rynku edukacyjnego w świetle metodologii monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest prowadzona w celu określenia czy:

- przyszli absolwenci badanych szkół zwiększą nadwyżkę w danej elementarnej grupie zawodów?
- deficyt występujący w zawodzie zostanie uzupełniony przez przyszłych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz uczelni wyższych?
- uzasadnione jest przeprowadzenie szkoleń dla bezrobotnych w zakresie kwalifikacji warunkujących zatrudnienie z badanym zawodzie?

Metodologia w tym zakresie wprowadza dwa mierniki: **wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów** - służący do identyfikacji elementarnych grup zawodów/kierunków nauki i szkół, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy oraz **wskaźnik frakcji absolwentów wśród bezrobotnych** - wskazujący jak wysoki jest odsetek bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów bądź w danym kierunku kształcenia. **Należy zauważyć, że wskaźniki te mają zastosowanie, gdy uczniowie, absolwenci oraz szkoły kształcenia należą do tego samego powiatu, a wszelkie dane monitorujące służą do wykorzystania dla jednego urzędu pracy.** W przypadku miasta Nowego Sącza dane zostają mocno zniekształcone z uwagi na fakt, że uczniowie oraz absolwenci nowosądeckich szkół ponadgimnazjalnych są w dużej mierze mieszkańcami powiatu nowosądeckiego, którzy po zakończeniu edukacji rejestrują się w PUP dla Powiatu Nowosądeckiego. W mniejszym stopniu, ale obserwuje się również kierunek odwrotny, czyli mieszkańcy Nowego Sącza uczą się na terenie powiatu nowosądeckiego, co także się przekłada na dalsze zniekształcenie wyników badań. **Z uwagi na powyższe należy zauważyć, że w świetle obowiązującej metodologii dane dotyczące analizy rynku edukacyjnego nie będą odzwierciedlać rzeczywistej sytuacji na lokalnym rynku pracy.**

W roku 2015 r. na terenie miasta Nowego Sącza szkoły ponadgimnazjalne ukończyło 6044 osób. W liczbie tej zawarte są dane zarówno mieszkańców samego miasta jak również okolicznych powiatów. Bliższymi danymi w tym zakresie urząd nie dysponuje. Najwięcej uczniów w badanym roku ukończyło licea ogólnokształcące – 3332 osoby oraz technika – 1514 absolwentów. W końcu okresu sprawozdawczego w ewidencji SUP pozostawało 48 bezrobotnych tegorocznych absolwentów z wykształceniem ponadgimnazjalnym, wśród

których największą grupę stanowiły osoby po liceum ogólnokształcącym – 17 osób, w dalszej kolejności znajdowali się absolwenci zasadniczych szkół zawodowych – 15 oraz szkół policealnych – 8 osób.

Tab. 17 Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2015 roku.

Typ szkoły	Liczba absolwentów		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	490	284	17	15	3,47%	3,06%
szkoła przysposabiająca do pracy	28		0	0		
technikum	1 514	1 044	30	7	1,98%	0,46%
liceum ogólnokształcące	3 332		32	17	0,96%	0,51%
liceum profilowane			0	0		
liceum uzupełniające			4	1		
szkoła policealna	680	422	11	8	1,62%	1,18%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

W rozbiciu absolwentów na elementarne grupy zawodów największą liczbę stanowiły osoby odpowiadające grupie zawodów *technicy elektronicy i pokrewni* – 86 absolwentów oraz *średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych* – 82. W przypadku obu tych grup mimo liczego grona absolwentów żaden nie pozostawał w ewidencji urzędu w końcu okresu sprawozdawczego. Największą liczbę zarejestrowanych w końcu grudnia 2015 roku absolwentów (4) posiadały dwie grupy zawodów: *technicy farmaceutyczni* oraz *fryzjerzy*. Analizując **wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów** można zauważyć, że osiągnął on 100% w przypadku grupy zawodowej *blacharze*. Liczba ta jednak nie informuje nas jednak o trudnościach ze znalezieniem pracy przez absolwentów w tym zawodzie, a jedynie o fakcie, że jedyna osoba z takim typem wykształcenia w zestawieniu kształciła się poza terenem powiatu. Poruszony wcześniej problem zniekształcenia wyników i braku możliwości na ich podstawie wysuwania wniosków w zakresie analizy rynku edukacyjnego uwydatnił się również w przypadku **wskaźnika frakcji absolwentów wśród bezrobotnych**. Najwyższy wynik – 66,67% osiągnął on w przypadku grupy *technicy farmaceutyczni*. Z analizy wynika, że na łączną liczbę 6 osób bezrobotnych w tym zawodzie

4 stanowili tegoroczni absolwenci. Wartość wskaźnika 50% osiągnęły m.in. grupy zawodowe *spedytorzy i pokrewni* oraz *pomocniczy personel medyczny*. Wysoki odsetek bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych świadczy w tym przypadku na niekorzyść danych kierunków kształcenia, jednak z obserwacji rynku pracy wynika, że na absolwentów z tych grup zawodowych występuje duże zapotrzebowanie. Należy również zauważyć, że do obu wskaźników wliczani zostali absolwenci odbywający staże, z uwagi na fakt, że w trakcie ich odbywania nie tracą statusu osoby bezrobotnej. Biorąc pod uwagę, że zdecydowana większość realizowanych przez SUP staży posiada deklarację zatrudnieniową po ich zakończeniu, można uznać, że absolwenci odbywający staż są już zagospodarowani na rynku pracy. Przy bardzo niskiej ogólnej liczbie absolwentów zarejestrowanych w urzędzie każde zniekształcenie danych ma duży wpływ na właściwą analizę oraz wnioski dotyczące rynku edukacyjnego.

Tab. 18. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według elementarnej grupy zawodów w 2015 roku.

Nazwa elementarnej grupy zawodów	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów **	Liczba bezrobotnych **	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy *	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego
Asystenci dentystyczni	29	29	0	0		
Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni			0	5		0,00%
Błacharze	1	1	1	12	100,00%	8,33%
Cieśle i stolarze budowlani			0	6		0,00%
Dietetycy i żywieniowcy			1	6		16,67%
Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni			0	1		0,00%
Elektromechanicy i elektrycy	13	13	1	30	7,69%	3,33%
Elektrycy budowlani i pokrewni	1	1	0	6	0,00%	0,00%
Fotografowie			0	1		0,00%
Fryzjerzy	56	56	4	31	7,14%	12,90%
Hydraulicy i monterzy rurociągów	4	4	0	30	0,00%	0,00%
Introligatorzy i pokrewni			0	1		0,00%
Jubilerzy, złotnicy i pokrewni			0	1		0,00%
Kaletnicy, rymarze i pokrewni			0	1		0,00%
Kelnerzy	31	31	1	10	3,23%	10,00%
Kierowcy samochodów ciężarowych			0	2		0,00%

Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych			0	1		0,00%
Kosmetyczki i pokrewni	48	48	3	13	6,25%	23,08%
Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni			0	19		0,00%
Kucharze	33	33	3	49	9,09%	6,12%
Lakiernicy	2	2	1	11	50,00%	9,09%
Malarze budowlani i pokrewni			0	14		0,00%
Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	1	1	0	1	0,00%	0,00%
Maszyści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni			0	1		0,00%
Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych			0	16		0,00%
Mechanicy pojazdów samochodowych	49	49	2	59	4,08%	3,39%
Mechanicy precyzyjni			0	2		0,00%
Monterzy sprzętu elektronicznego			0	1		0,00%
Murarze i pokrewni	7	7	1	32	14,29%	3,13%
Ogrodnicy			0	1		0,00%
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni			0	7		0,00%
Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	16	16	0	0		
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	17	17	2	18	11,76%	11,11%
Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	20	20	0	0		
Pomocniczy personel medyczny	30	30	1	2	3,33%	50,00%
Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy			0	1		0,00%
Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	4	4	0	0		
Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	24	24	1	10	4,17%	10,00%
Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	13	13	0	0		
Pracownicy obsługi biurowej			0	2		0,00%
Pracownicy ochrony osób i mienia	7	7	0	1	0,00%	0,00%
Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	17	17	0	8	0,00%	0,00%
Ratownicy medyczni			0	1		0,00%
Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	17	17	0	2	0,00%	0,00%
Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych			0	1		0,00%
Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe			0	1		0,00%

Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym			0	1		0,00%
Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie			0	1		0,00%
Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów			0	4		0,00%
Spawacze i pokrewni			0	1		0,00%
Spedytorzy i pokrewni	17	17	1	2	5,88%	50,00%
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	17	17	3	92	17,65%	3,26%
Stolarze meblowi i pokrewni	2	2	1	9	50,00%	11,11%
Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	33	33	0	2	0,00%	0,00%
Tapicerzy i pokrewni			0	1		0,00%
Technicy analityki medycznej			0	1		0,00%
Technicy budownictwa	56	56	1	46	1,79%	2,17%
Technicy elektroniki i pokrewni	86	86	0	2	0,00%	0,00%
Technicy elektrycy	26	26	0	2	0,00%	0,00%
Technicy farmaceutyczni	47	47	4	6	8,51%	66,67%
Technicy fizjoterapii i masażyści	58	58	2	6	3,45%	33,33%
Technicy mechanicy	54	54	3	10	5,56%	30,00%
Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	14	14	0	2	0,00%	0,00%
Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	20	20	2	6	10,00%	33,33%
Technicy rolnictwa i pokrewni			2	4		50,00%
Technicy technologii chemicznej i pokrewni			0	6		0,00%
Technicy technologii żywności			0	3		0,00%
Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	62	62	1	3	1,61%	33,33%
Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni			0	11		0,00%
Ślusarze i pokrewni	2	2	0	27	0,00%	0,00%
Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	82	82	0	24	0,00%	0,00%
Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	12	12	1	2	8,33%	50,00%
Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp			0	3		0,00%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

** Wg zawodu wyuczonego.

W celach prognostycznych metodologia zakłada prowadzenie badań uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, by tym samym monitorować proces uzupełniania

niedostatków w zawodach deficytowych oraz nadwyżek w przypadku zawodów, na które nie ma popytu. **Zestawienie przyszluczecznych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie praktycznie nie pokrywa się.** Powodem takiej sytuacji jest fakt, że zawody które według przyjętej metodologii zostały zakwalifikowane do poszczególnych grup: deficytu, nadwyżki oraz równowagi w zdecydowanej większości nie są zawodami szkolnymi i nie są w nich kształceni uczniowie. Z danych wynika, że w przypadku zawodów deficytowych nie nastąpi zasilenie rynku pracy absolwentami szkół ponadgimnazjalnych. Absolwenci pojawią się natomiast w przypadku dwóch grup zawodów, w których notowane są nadwyżki na lokalnym rynku pracy (tj. *pracownicy ochrony osób i mienia oraz plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni*), a także w jednej grupie zawodów zaliczanych do zrównoważonych (*lakiernicy*).

Tab. 19 Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2015 r.

Zawody deficytowe

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	0
2432	Specjaliści do spraw public relations	0
4227	Ankieterzy	0
7125	Szklarze	0
7212	Spawacze i pokrewni	0
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	0
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	0
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	0
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0

Zawody nadwyżkowe

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	0
2151	Inżynierowie elektrycy	0
2355	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	0
3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	68
5311	Opiekunowie dziecięcy	0
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	27
6113	Ogrodnicy	0
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	0

7116	Robotnicy budowy dróg	0
7317	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	0
7323	Introligatorzy i pokrewni	0
8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	0
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	0
8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	0
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	0
9334	Układacze towarów na półkach	0
9412	Pomoce kuchenne	0

Zawody zrównoważone

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	0
7132	Lakiernicy	5

5. Badanie kwestionariusza przedsiębiorstw

Na potrzeby monitoringu w październiku 2015r. przeprowadzone zostało badanie ankietowe lokalnych pracodawców. Zakłada się, że podobne badanie będzie realizowane co roku wśród podmiotów gospodarczych działających na terenie danego powiatu.

Do szczegółowych celów niniejszego badania zaliczono uzyskanie informacji o:

- dotychczasowych (ujęcie diagnostyczne) oraz planowanych (ujęcie prognostyczne) kierunkach zmian zatrudnienia oraz ich skali w przedsiębiorstwach,
- bieżącej strukturze zatrudnienia przedsiębiorstw, w podziale na wielkie grup zawodów (zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy),
- planowanej strukturze zatrudnienia, z uwzględnieniem wielkich grup zawodów oraz umiejętności najbardziej pożądanym przez pracodawcę w danym zawodzie/specjalności,
- problemach zgłaszanych przez przedsiębiorstwa w procesie rekrutacji pracowników (w ujęciu zawodów oraz umiejętności najczęściej brakujących kandydatom do pracy),
- roli powiatowych urzędów pracy w kwestii poszukiwania nowych pracowników przez lokalne firmy.

Badaniem objęte zostały podmioty zatrudniające przynajmniej jednego pracownika. Jako operat losowania zastosowana została Baza Jednostek Statystycznych, której podstawą jest rejestr REGON, jednak w odróżnieniu od niego jest ona aktualizowana w oparciu o wyniki badań statystycznych oraz o informacje pochodzące ze źródeł administracyjnych.

Wielkość próby do badania została wyznaczona w oparciu o poniższy wzór:

$$n = \frac{P(1-P)}{\frac{e^2}{Z^2} + \frac{P(1-P)}{N}},$$

gdzie:

P – oszacowana proporcja w populacji,

e – dopuszczalny błąd (zaleca się, aby błąd był nie większy niż 10%),

n – wielkość próby,

N – wielkość populacji,

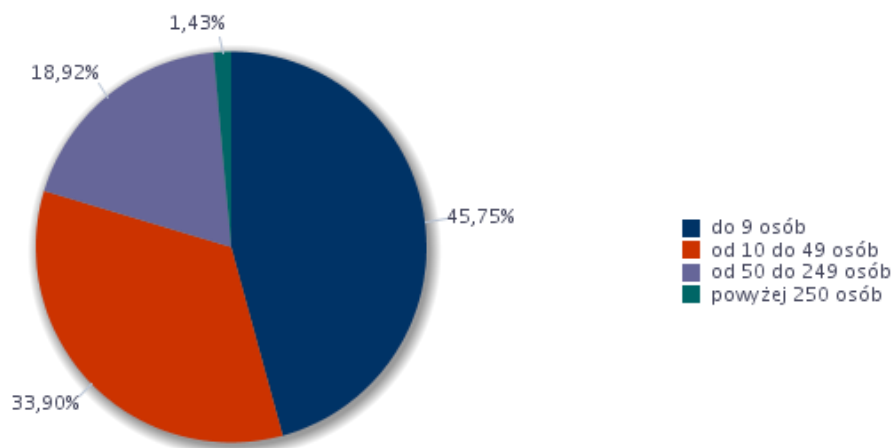
Z – wartość Z wynikająca z przyjętego poziomu ufności (zakłada się przyjęcie 95% poziomu ufności, dla którego wartość Z=1,96).

Zgodnie z założeniami próba cechowała się reprezentatywnością na poziomie klas wielkości przedsiębiorstw, wyrażoną liczbą zatrudnionych do 9 osób, od 10 do 49 osób, od 50 do 249 osób oraz 250 osób i więcej. Określenie minimalnej liczby wywiadów dla poszczególnych klas wielkości przedsiębiorstw, zostało oparte o wskaźniki struktury, wyliczane jako procentowy udział danej klasy wielkości firmy w populacji.

Badanie przeprowadzone zostało przez pośredników pracy z Sądeckiego Urzędu Pracy metodą CATI – wspomaganego komputerowo wywiadu telefonicznego.

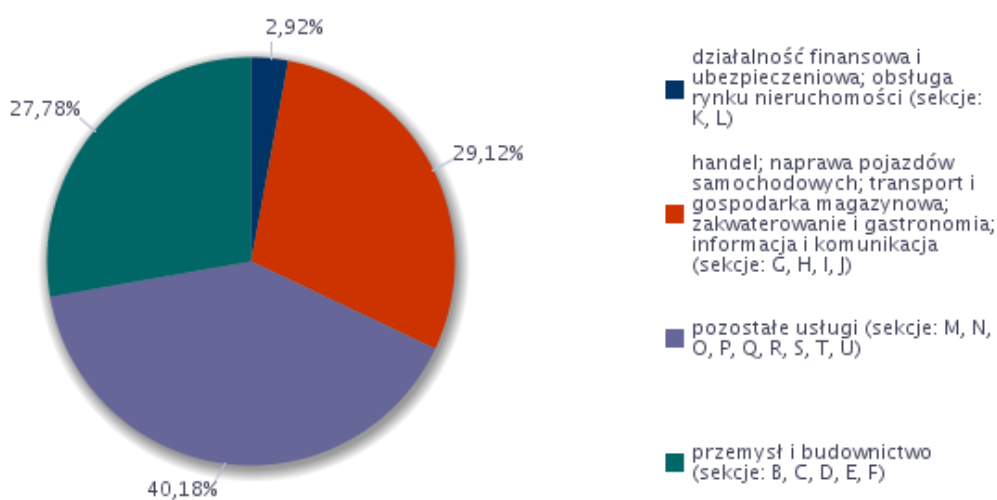
Ostatecznie w badaniu uczestniczyło 91 pracodawców z terenu miasta Nowego Sącza, z których 45,75% stanowiły mikroprzedsiębiorstwa o liczbie pracowników do 9 osób, 33,90% stanowiły małe przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników, 18,92% respondentów zaliczało się do grupy średnich przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 osób. Najmniejsza liczba przebadanych firm zaliczała się do grupy dużych przedsiębiorców, czyli zatrudniających ponad 250 pracowników – 1,43% ogółu.

Rysunek 1. Struktura badanych przedsiębiorstw pod względem liczby zatrudnionych pracowników

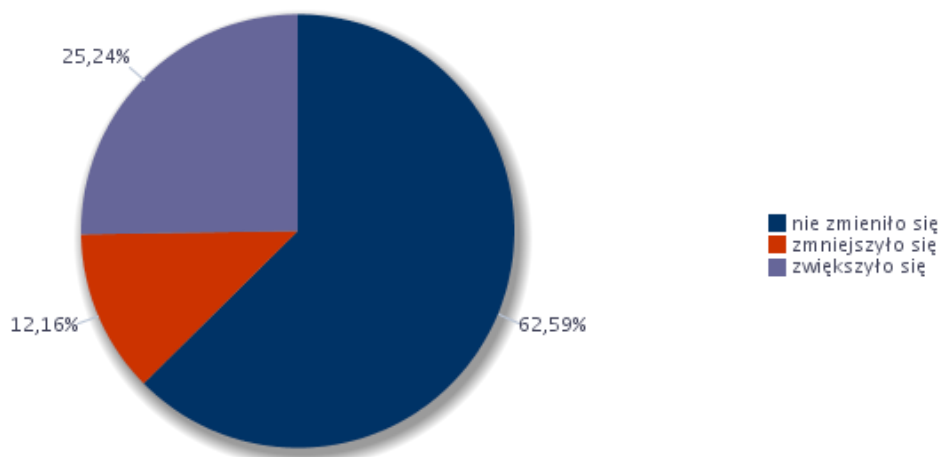
W zależności od rodzaju prowadzonej działalności najliczniejszą grupę ankietowanych firm stanowili pracodawcy prowadzący działalność w zakresie pozostałych usług.

Rysunek 2. Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności.

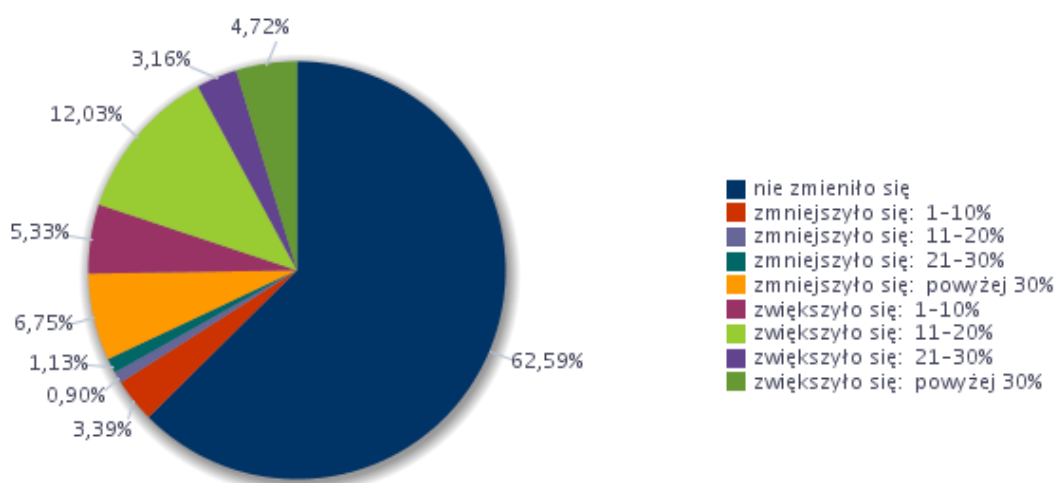
Z przeprowadzonych badań wynika, że co czwarty pracodawca (25,24% wskazań) prowadzący działalność w Nowym Sączu w trakcie 2015 r. zwiększył zatrudnienie. W tym samym czasie redukcji zatrudnienia dokonało 12,16% badanych. W analizowanym okresie większość pracodawców nie dokonała zmian w zatrudnieniu (62, 59%).

Rysunek 3. Odsetek przedsiębiorstw deklaruujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku

Wśród zatrudniających w ciągu roku firm okazuje się, że przeważały te, w których zatrudnienie wzrosło o 11-20%.

Rysunek 4. Odsetek przedsiębiorstw deklaruujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku cd.

W celu oceny sytuacji na lokalnym rynku pracy zastosowany został **wskaźnik zatrudnienia netto** (WZ), obliczany jako różnica udziału odpowiedzi pozytywnych i negatywnych. Wskaźnik przyjmuje wartości od -100 do 100. Im niższa wartość prezentowanych indeksów tym wyższy odsetek firm deklaruje niekorzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. Przykładowo wartość - 100 uzyskiwana jest w przypadku kiedy 100% firm biorących udział w badaniu sygnalizuje w danym pytaniu redukcję poziomu

zatrudnienia. Natomiast wartości dodatnie wyliczanych indeksów oznaczają poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia. Przykładowo, wartość 100 dla indeksu zatrudnienia oznacza, że wszystkie badane przedsiębiorstwa potwierdzają wzrost liczby pracujących w badanym okresie. Dodatnia wartość indeksu (różna od 100) oznacza zatem, że odsetek firm deklarujących zwiększenie zatrudnienia przewyższył frakcję przedsiębiorstw sygnalizujących redukcję poziomu omawianej kategorii. **W 2015r. wśród pracodawców zlokalizowanych na terenie miasta Nowego Sącza wskaźnik zatrudnienia netto osiągnął wartość 13,08, co oznacza że odsetek firm deklaruujących zwiększenie zatrudnienia był wyższy o tyle punktów procentowych od odsetka firm, które zredukowały zatrudnienie.**

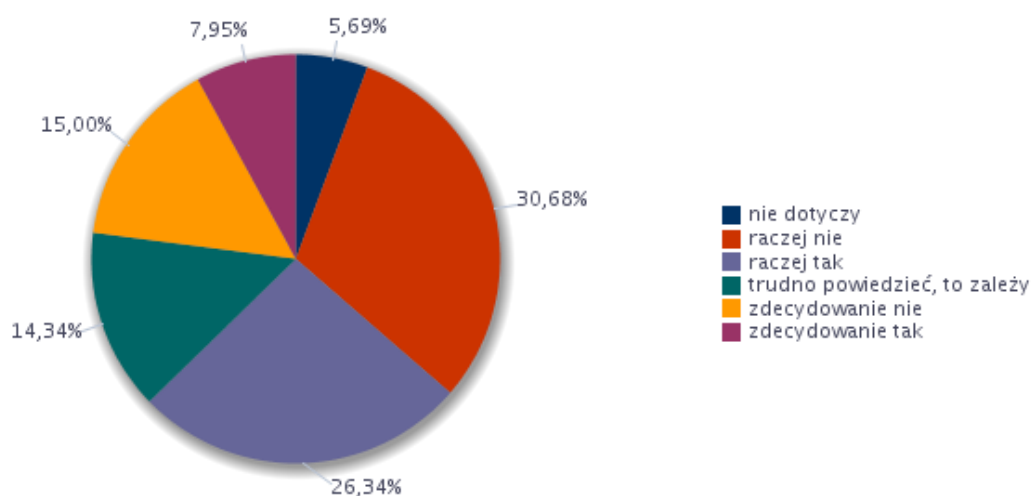
Wskaźnik zatrudnienia netto był zróżnicowany w zależności od wielkiej grupy zawodów. W żadnej grupie nie osiągnął wartości ujemnych, natomiast największą wartość dodatnią odnotowano dla wielkiej grupy zawodów - *pracownicy przy pracach prostych*.

Tab. 20 Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2015 roku

Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	4,45
Pracownicy biurowi	6,82
Pracownicy przy pracach prostych	8,46
Pracownicy usług i sprzedawcy	5,75
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,00
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00
Siły zbrojne	0,00
Specjaliści	7,80
Technicy i inny średni personel	2,62

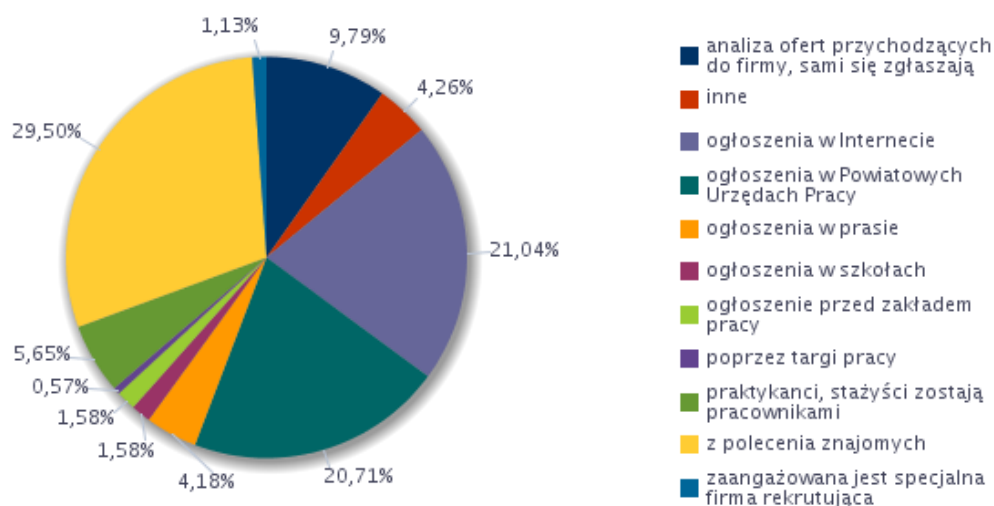
Rozwojowa sytuacja na lokalnym rynku pracy miała przełożenie na pojawienie się problemów z pozyskiwaniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach. Problem ten dotyczył co trzeciego zatrudniającego w 2015 roku sądeckiego pracodawcy (odpowiedź na pytanie, czy takie problemy występują wskazało łącznie 34,29% pracodawców - suma odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”).

Rysunek 5. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2015 roku.

Pracodawcy jako najpopularniejszy *sposób poszukiwania pracowników uznali ogłoszenia zamieszczane w prasie* - 29,50% wskazań. Nieco mniej popularną formą poszukiwania pracowników okazały się być ogłoszenia w Internecie oraz ogłoszenia w urzędzie pracy.

Rysunek 6. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników.

Badanie miało również wykazać stopień przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększali zatrudnienie. W świetle uzyskanych

odpowiedzi okazuje się, że najgorzej sytuacja wyglądała w przypadku zawodów takich jak: *kamieniarz, kierowca autobusu, krawiec, wulkanizator*. W tych zawodach pracodawcy uznali, że kandydaci do pracy są bardzo źle przygotowani. Odwrotnie sytuacja prezentowała się w przypadku zawodów takich jak: *księgowy, magazynier, monter instalacji sanitarnych, pielęgniarka, specjalista do spraw marketingu i handlu, technik informatyk*, gdzie kompetencje do pracy zostały ocenione najwyżej.

Pracodawcy określili również w jakim stopniu postrzegane są u potencjalnych pracowników poszczególne umiejętności. Najwyższą wartość osiągnęły *współpraca w zespole* oraz *komunikatywność*, na które podczas rekrutacji szczególną uwagę zwraca ponad 5% pracodawców.

Tab. 21 – najbardziej pożądane w opinii pracodawców umiejętności

Pożądane umiejętności	udział wskazań
współpraca w zespole	5,13%
komunikacja ustna / komunikatywność	5,07%
doświadczenie zawodowe	4,99%
planowanie i organizacja pracy własnej	4,72%
wyuczony zawód	4,46%
czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	4,16%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,83%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,28%
wykonywanie obliczeń	2,87%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	2,67%
znajomość języków obcych	2,36%
wywieranie wpływu	2,20%
dodatkowe uprawnienia	2,15%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	1,99%
zarządzanie ludźmi / przywództwo	1,29%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,18%

Z przeprowadzonej ankiety wynika, że na sądeckim rynku pracy najbardziej poszukiwani w 2015 roku byli pracownicy w zawodach takich jak: *sprzedawca, piekarz, pozostali funkcjonariusze służby więziennej, kierowca ciągnika siodłowego, pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych, magazynier, elektryk, grafik*

komputerowy multimediiów, instruktor tańca, krawiec, monter/konserwator instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, opiekunka dziecięca, pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości, spedytor, szwaczka ręczna, technik masażysta.

W IV kwartale 2015 roku SUP dla własnych potrzeb przeprowadził coroczne badanie ankietowe pracodawców współpracujących z urzędem ⁴. Spora część zagadnień poddanych badaniu pokrywała się z kwestionariuszem przygotowanym do celów monitoringu zawodów, jednak okazuje się, że wyniki badań znacznie się różniły.

W świetle badań przeprowadzonych przez SUP mniejsza liczba pracodawców – 27% zgłaszała problemy przy rekrutacji pracowników. Najpopularniejszy w kwestionariuszu ministerialnym sposób poszukiwania pracowników, czyli *ogłoszenia zamieszczane w prasie* okazał się dość marginalny w badaniu urzędowym - 7% wskazań. Zdecydowanie przewyższyły go inne sposoby, takie jak: *zgłoszenie oferty do urzędu pracy* - 32%, *sieć kontaktów własnych* – 22%, *ogłoszenia w Internecie* – 15%. Głównym problemem, w opinii respondentów urzędu, w pozyskiwaniu nowych pracowników okazał się *brak chęci do pracy u kandydatów* – 27% wskazań. *Niedostosowanie w systemie kształcenia* wskazało 13% przebadanych pracodawców. Najbardziej pożądanymi umiejętnościami decydującymi o zatrudnieniu według badania urzędowego okazały się być *umiejętności zawodowe oraz chęci do pracy* – po 17% wskazań.

Prognozy lokalnego rynku pracy na rok 2016

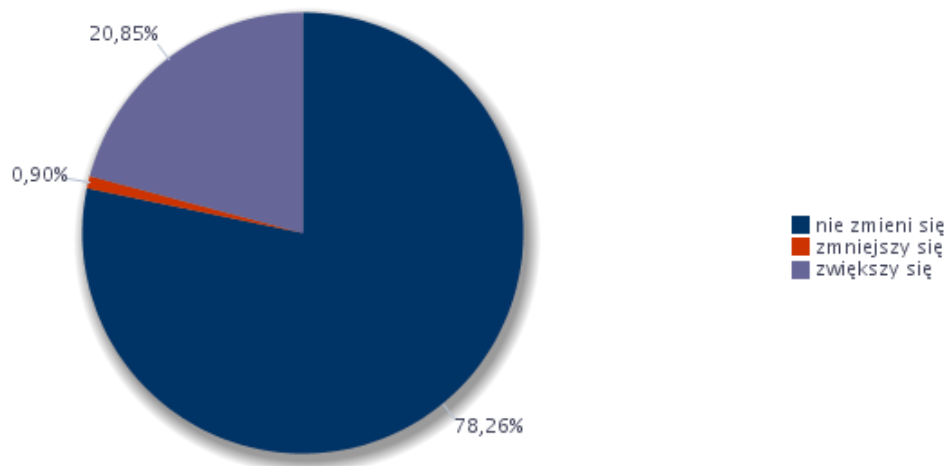
Badanie kwestionariuszy pracodawców pozwoliło również uzyskać odpowiedzi względem niektórych zagadnień prognostycznych na 2016 rok.

Zwiększenie zatrudnienia zadeklarowało 20,85% badanych. Bardzo istotną informacją jest, że firmy sądeckie w roku 2016 praktycznie nie przewidują redukować zatrudnienia. Taką możliwość zakłada niespełna 1% poddanych badaniu. Pozostali pracodawcy (78,26%) nie zaplanowało zmian w zatrudnieniu. We wspomnianym wyżej badaniu przeprowadzonym

⁴ Badanie Opinii Przedsiębiorców Współpracujących z Sądeckim Urzędem Pracy 2015r. - <http://supnowysacz.praca.gov.pl/badania-opini-przedsiębiorcow>

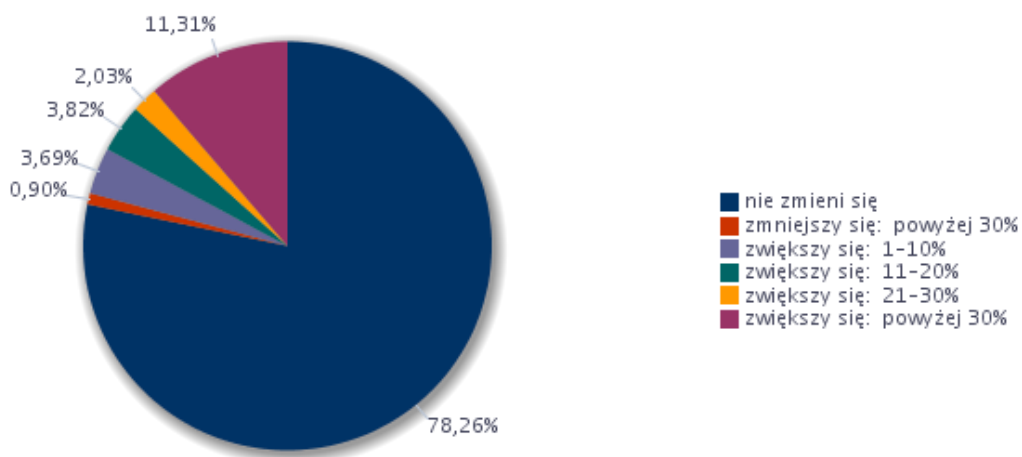
na potrzeby urzędu odsetek pracodawców zakładających wzrost zatrudnienia w 2016 roku okazał się jeszcze wyższy i wyniósł 38%.

Rysunek 7. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku

W przypadku pracodawców deklarujących zatrudnienie przeważała opinia, że przyrost zatrudnienia będzie rzędu ponad 30%.

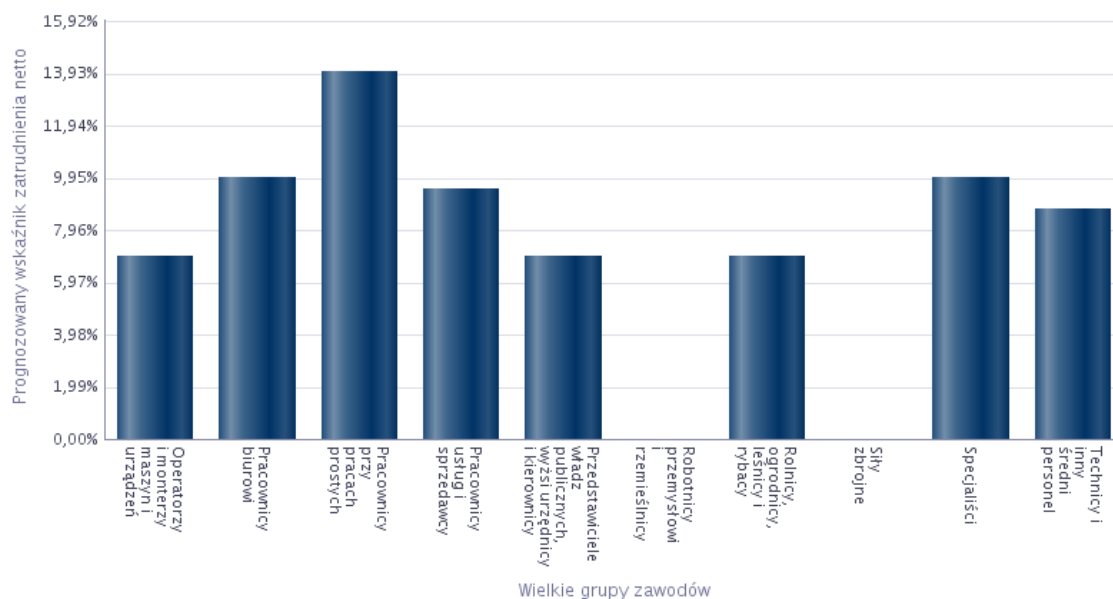
Rysunek 8. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku cd.

Prognozowany na 2016 roku wskaźnik zatrudnienia netto dla miasta Nowy Sącz osiągnął wartość dodatnią – 19,95%, czyli o przeszło 6 punktów procentowych wyższy niż

zanotowany w 2015 roku. Oznacza to ciągły wzrost odsetka pracodawców przewidujących przyjęcia do pracy. Analizując wielkie grupy zawodowe największy wzrost przewidywany jest w zawodach należących do grupy zawodowej *pracownicy przy pracach prostych* oraz *specjaliści*.

Rysunek 9. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2016 roku.

Największy przewidywany przyrost zatrudnienia w rozbiciu na konkretne zawody przewidywany jest w zawodach takich jak: *rozbieracz-wykrawacz*, *sprzedawca*, *pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych*, oraz *elektryk*. Szczegóły w tym zakresie obrazuje tabela zamieszczona poniżej.

Tab. 22. Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudniać pracowników w nadchodzącym roku.

Zawód	Wskaźnik struktury
Rozbieracz-wykrawacz	7,57%
Sprzedawca	6,46%
Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	5,16%
Elektryk	4,62%
Spawacz	4,20%
Chemik	4,07%
Kierowca samochodu ciężarowego	4,07%
Księgowy	4,07%
Magazynier	4,07%

Przedstawiciel handlowy	3,65%
Technik prac biurowych	3,65%
Elektromechanik	3,23%
Kierowca ciągnika siodłowego	3,23%
Operator koparki	3,23%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	3,23%
Pracownik biura podróży	3,23%
Sekretarka	3,23%
Specjalista do spraw marketingu i handlu	3,23%
Specjalista sprzedaży internetowej	3,23%
Technik obsługi turystycznej	3,23%
Wykładowca na kursach (edukator, trener)	3,23%

Podsumowanie

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych za rok 2015 w mieście Nowym Sączu został przygotowany w oparciu o nową metodologię badań. W świetle uzyskanych danych **8 elementarnych grup zawodów** zweryfikowanych zostało jak **deficytowe** na lokalnym rynku pracy, **dodatkowo 3** (tj. *specjaliści do spraw public relations, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej nie skalsyfikowani oraz nauczyciele kształcenia zawodowego*) uznane zostały jako **maksymalnie deficytowe**. **10 elementarnych grup zawodów** zakwalifikowanych zostało jako **nadwyżkowe**, a **dalszych 7** jako **maksymalnie nadwyżkowe**. Najbardziej nadwyżkowe na lokalnym rynku okazały się następujące grupy zawodów: *pomoce domowe i sprzątaczkę, ogrodnicy, operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni, operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych, układacze towarów na półkach, rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów, robotnicy budowy dróg*.

W 2015 roku obserwowano korzystne zmiany na lokalnym rynku pracy. Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2015 roku wynosiła 7,8% i była niższa niż notowana w skali województwa małopolskiego oraz całego kraju. W końcu badanego roku w Sądckim Urzędzie Pracy zarejestrowane były ogółem 3463 osoby bezrobotne, w porównaniu do danych z końca grudnia 2014r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 524. W 2015 roku wśród pracodawców zlokalizowanych na terenie miasta Nowego Sącza wskaźnik zatrudnienia netto osiągnął wartość 13,08, co oznacza że odsetek firm deklaruujących zwiększenie zatrudnienia był wyższy o tyle punktów procentowych od odsetka firm, które zredukowały zatrudnienie. Prognozowany na 2016 rok wskaźnik zatrudnienia netto dla miasta ma osiągnąć wartość – 19,95%, czyli oznacza to ciągły wzrost pracodawców przewidujących przyjęcia do pracy.

Jarosław Gliński

Pośrednik Pracy

17.10.2016r.

Rysunek 9. INFORMACJA SYGNALNA za 2015r. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w mieście Nowym Sączu.

**ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE
w Powiat m. Nowy Sącz
INFORMACJA SYGNALNA 2015 R.**

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Specjaliści do spraw public relations
		Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani
		Nauczyciele kształcenia zawodowego
	zawód deficytowy	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food
		Ankieterzy
		Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna
		Spawacze i pokrewni
		Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste
		Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku
		Szklarze
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych
RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Pielęgniarki z tytułem specjalisty
		Lakiernicy
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Dyrektorzy generalni i zarządzający
		Pracownicy ochrony osób i mienia
		Inżynierowie elektrycy
		Opiekunowie dziecięcy
		Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych
		Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych
		Introligatorzy i pokrewni
		Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni
		Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni
		Pomoce kuchenne
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Pomoce domowe i sprzątaczk
		Ogrodnicy
		Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni
		Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych
		Układacze towarów na półkach
		Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów
		Robotnicy budowy dróg

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.